

قرآن تجلی عظمت خداوند

دلایل بسیاری بر اینکه قرآن، کلام خداوند متعال و جلوه‌ای از عظمتش و ساخته ذهن پیامبر اکرم ﷺ نیست، وجود دارد. امام صادق علیه السلام فرمود:

لَقَدْ تَجَلَّى اللَّهُ لِخَلْقِهِ فِي كَلَامِهِ وَ لَكِنَّهُمْ لَا يُبَصِّرُونَ^۱

خدای متعال در کلام خویش بر آفریدگان خود تجلی کرده است؛
ولی آنان نمی‌بینند.

[دلایل:]

۱. در آیات متعددی بر معجزه بودن قرآن تأکید شده است. از آنجا که قرآن، کلام خداوند است، بشر نمی‌تواند همانند آن را بیاورد. همان‌طور که در عالم تکوین کسی نمی‌تواند همانند آسمان و یا یک پشه را بیافریند. در عالم تشریع نیز این چنین است که اگر همه جمع شوند، نمی‌توانند همانند قرآن بیاورند.

﴿قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْأَنْسَسِ وَ الْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْءَانِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَ لَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِيَعْضُ ظَهِيرًا﴾^۲

۱. عوالی اللئالی: ج ۴، ص ۱۱۶.

۲. اسراء: ۸۸.

بگو: اگر انس و جن گرد آیند تا نظیر این قرآن را بیاورند، مانند آن را نخواهند آورد، هر چند برخی از آنها پشتیبان برخی [دیگر] باشند.

نه تنها نمی‌توانند همانند قرآن را بیاورند، بلکه یک سوره مثل آن را هم نمی‌توانند بیاورند:

﴿أَمْ يَتُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَاقْتُلُوا بِسُورَةٍ مُّثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾^۱

یا می‌گویند: آن را به دروغ ساخته است؟ بگو: اگر راست می‌گویید، سوره‌ای مانند آن بیاورید و هر که را جز خدا می‌توانید، فراخوانید.

۲. نزدیک به سیصد بار در قرآن خطاب به پیامبر ﷺ آمده است: «قل». آیا حضرت به خودش می‌گوید: «قل»؟ اگر قرآن، کلام خداوند نباشد، تمامی این «قل»‌ها بی‌فائده خواهد بود.

۳. خداوند متعال در آیات متعدد می‌فرماید: ما قرآن را نازل کردیم.

﴿وَهَذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارِكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعْلَكُمْ تُرَحَّمُونَ﴾^۲

و این خجسته کتابی است که ما آن را نازل کردیم؛ پس، از آن پیروی کنید و پرهیزگاری نمایید، باشد که مورد رحمت قرار گیرید.

۱. یونس: ۳۸.

۲. همان: ۳۴ و اسراء: ۱۱۱.

۳. انعام: ۱۵۵. نیز ر.ک. به: ابراهیم: ۱ و قیامت: ۱۸ - ۱۶.

و در آیات دیگری می‌فرماید: ما قرآن را به سوی تو وحی کردیم.

﴿أَنْبَيْعُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ﴾^۱

از آنچه از پروردگار特 به تو وحی شده پیروی کن. هیچ معبدی جز او نیست، و از مشرکان روی بگردان.

۴. پیامبر اکرم ﷺ قبل از بعثت آرزو نمی‌کرد تا به مقام دریافت وحی نائل شود؛ زیرا آرزوهای انسان به اندازه معرفت اوست. پیامبر ﷺ به آن مقام معرفت نداشت تا آن را آرزو کند.

﴿وَمَا كُنْتَ تَرْجُوا أَنْ يُلْقَى إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ﴾^۲
و تو امیدوار نبودی که بر تو کتاب القا شود، بلکه این رحمتی از پروردگار تو بود.

۵. اگر قرآن، کلام پیامبر ﷺ بود، چرا در هیچ آیه و روایتی به این موضوع اشاره نیز نشده است؟ چون طبق این فرض، این موضوع آنقدر باهمیت خواهد بود که باید بارها تکرار می‌شد.

۱. انعام: ۱۰۶

۲. قصص: ۸۶